

OBRAZLOŽENJE UZ NACRT BUDŽETA GRADA ZENICA ZA 2026. GODINU

I PRAVNI OSNOV

Budžet je osnovni finansijski instrument jedinice lokalne samouprave kojim se u formi pravnog akta unaprijed utvrđuju i planiraju javni prihodi i javni rashodi, po obimu i strukturi, za period od jedne fiskalne godine, a sve u cilju vršenja djelatnosti i funkcija jedinice lokalne samouprave i zadovoljenje javnih potreba koje se nalaze u njenoj nadležnosti.

Budžet se definiše kao interni zakonski akt kojim se planiraju prihodi i primici, te rashodi i izdaci, odnosno kao poseban akt koji budžetskim korisnicima dodjeljuje ovlaštenje za trošenje planiranih sredstava. S obzirom na brojnost obaveza postavljenih pred jedinice lokalne samouprave, te oskudnost raspoloživih javnih sredstava za njihovo pokriće, značaj gradskog budžeta, odnosno njegovog pravilnog konstruisanja, još je veći. Stoga je neophodno da se u procesu planiranja budžeta odrede prioriteti na sistematičan i realan način, te sredstva alociraju na zadovoljenje potreba lokalne zajednice s ciljem najefektivnijeg trošenja javnih prihoda.

Budžetski ciklus počinje pripremom nacrt budžeta, njegovim razmatranjem i usvajanjem, nakon čega slijedi prijedlog budžeta, a zatim izvršenje i izvještavanje, te procjena učinaka i revizija.

Pravni osnov za donošenje Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu je sadržan u Zakonu o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19, 25a/22 i 7/25), Zakonu o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj: 49/06 i 51/09) i Statutu Grada Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj: 5/15).

Članovima 15. do 28. Zakona o budžetima u FBiH propisan je način i postupak izrade i donošenja budžeta kantona, gradova i općina, zatim članom 15. Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH propisana je obaveza Gradonačelnika da dostavi nacrt budžeta vijeću, a članom 21. stav 1. tačka 3. Statuta Grada Zenica utvrđena je nadležnost Gradskog vijeća u donošenju budžeta.

Nacrt budžeta Grada Zenica za 2026. godinu izrađen je u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine FBiH", broj 60/14 i 99/23) i po kontima iz Analitičkog kontnog plana za budžet i budžetske korisnike, koji je sastavni dio Pravilnika, a u cilju jedinstvenog evidentiranja u računovodstvene knjige. Navedenim Pravilnikom definisane su i standardne budžetske klasifikacije i to: organizaciona, ekonomska, funkcionalna i fondovska klasifikacija, a sve u svrhu obezbjeđenja kontrole namjenskog trošenja sredstava budžeta. Nacrt budžeta za 2026. godinu sadrži sve navedene budžetske klasifikacije.

II OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 10. Zakona o budžetima u FBiH propisan je sadržaj budžeta. Budžet se sastoji od općeg i posebnog dijela, te kapitalnog budžeta. Opći dio Budžeta sastoji se od Računa prihoda i rashoda, Računa kapitalnih primitaka i izdataka i Računa finansiranja, a poseban dio sadrži detaljan raspored rashoda i izdataka budžetskih korisnika. Kapitalni budžet sadrži pregled kapitalnih investicija po izvorima finansiranja.

Svi prihodi i primici, rashodi i izdaci iskazuju se u budžetu prema brutoprincipu. Budžet mora biti uravnotežen tako da ukupni prihodi i primici pokrivaju ukupne rashode i izdatke.

Članom 1. predložena je visina ukupnih prihoda i primitaka sa procijenjenim akumulisanim suficitom iz 2025. godine, te visina rashoda i izdataka sa rasporedom procijenjenog akumulisanog suficita u Budžetu za 2026. godinu.

Članom 2. utvrđeni su ukupni prihodi i primici sa procijenjenim akumulisanim suficitom iz prethodne godine, te rashodi i izdaci po grupama, kao i procijenjeni raspored akumulisanog suficita.

Gradonačelnik je predložio Nacrt Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu, kojim se utvrđuje politika finansiranja, odnosno procjenjuju prihodi, te raspoređuju sredstva u skladu sa programskim aktivnostima budžetskih korisnika i raspoloživim sredstvima, kao i aktima Gradskog vijeća. Predloženi Nacrt Budžeta ima za cilj da se najbitniji programi i aktivnosti finansiraju i sprovedu na najefikasniji način.

U procesu kreiranja Nacrta Budžeta za 2026. godinu, kao polazni osnov uzeto je izvršenje Budžeta za period januar – oktobar 2025. godine, Dokument okvirnog Budžeta Grada Zenica za period 2026.-2028. godine, broj: 02-11-12950/25 od 13.06.2025. godine, na osnovu čega je izvršeno planiranje tekućih i razvojnih programa Grada, uz uvažavanje procijenjenih općih i namjenskih prihoda kao izvora za njihovu realizaciju.

Nacrtom Budžeta za 2026. godinu prihodi su planirani na osnovu: ostvarenja za 2024. godinu, zatim ostvarenja za period januar – oktobar 2025. godine, revidiranih projekcija Federalnog ministarstva finansija preuzetih iz makroekonomskih projekcija prihoda Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, te procjena budžetskih korisnika za one prihode i primitke koji su u nadležnosti istih.

Važno je napomenuti da su sredstva u Nacrtu Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu planirana po osnovu prihoda i primitaka koji se planiraju ostvariti u 2026. godini, zatim procijenjenog akumulisanog suficita na kraju 2025. godine, te procijenjenih neutrošenih namjenskih sredstava, a koja su doznačena od ostalih nivoa vlasti u 2025. godini. Naime, prilikom izrade Nacrta Budžeta za 2026. godinu nije se raspolagalo sa tačnim podacima o stanju gotovosti svih započetih projekata, te iz tog razloga će se i prenos neutrošenih sredstva iz 2025. godine, realnije planirati u Prijedlogu Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu. Ova činjenica ukazuje da bi Prijedlog Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu mogao biti veći u odnosu na predloženi Nacrt Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu.

Dana 11.07.2025. godine, Služba za finansije je svim korisnicima budžeta dostavila Instrukciju broj 2 o načinu i elementima izrade Budžeta Grada Zenica za 2025. godinu, broj: 05-11-14625-1/25. Nakon

što je Odlukom o organizaciji službi Grada Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj: 9/25) utvrđena nova organizacija službi za upravu Grada Zenica, kao i organizacija posebnih službi i drugih organizacionih cjelina, Služba za finansije je ponovo svim korisnicima budžeta dostavila Instrukciju broj 2 o načinu i elementima izrade Budžeta Grada Zenica za 2025. godinu, broj: 05-11-14625-3/25 od 08.10.2025. godine, kako bi svoje zahtjeve uskladili sa utvrđenim djelokrugom rada.

S obzirom na navedeno, rashodovna strana budžeta sačinjena je na temelju zahtjeva budžetskih korisnika i konsultacija obavljenih sa Gradonačelnikom, uz uvažavanje zakonskih obaveza, politika i prioriteta, zatim procjene raspoloživih budžetskih sredstava, kao i inflatornih kretanja kako na domaćem, tako i na stranom tržištu.

Smatramo da predloženi Nacrt Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu, predstavlja dobru polaznu osnovu za uspješno provođenje javne rasprave i da će učesnici tokom javne rasprave svojim konkretnim i realnim primjedbama, prijedlozima i sugestijama doprinijeti kvalitetu konačnog Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu.

A – PRIHODI I PRIMICI

Prihodi i primici Nacrta Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu planirani su u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22), Zakonom o pripadnosti javnih prihoda na području Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 1/06, 2/06, 5/06, 7/09 i 12/13), te ostalim federalnim i kantonalnim zakonskim propisima i odlukama Gradskog vijeća kojima su regulisani prihodi budžeta.

Ukupno planirani prihodi i primici sa procijenjenim akumulisanim suficitom u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu iznose 142.977.921,95 KM i isti su za 11% veći od ukupnih prihoda i primitaka planiranih Izmjenama i dopunama Budžeta sa uvećanjima za 2025. godinu (u daljem tekstu Budžet za 2025. godinu).

Strukturu prihoda i primitaka po Nacrtu Budžeta za 2026. godinu čine:

1. prihodi i primici Grada planirani u iznosu od 113.654.421,95 KM,
2. primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti – namjenske doznake planirane u iznosu od 24.823.500,00 KM i
3. procijenjeni akumulisani suficit u iznosu od 4.500.000,00 KM.

Struktura prihoda i primitaka, kao i procijenjeni akumulisani suficit, koji su planirani Nacrtom Budžeta za 2026. godinu, kao i uporedni pokazatelji u odnosu na Budžet 2025. godine, dati su u sljedećoj tabeli.

TABELA br. 1 (KM)

RED. BR.	VRSTA PRIHODA	IZMJENE I DOPUNE BUDŽETA sa uvećanjima 2025. g.	OSTVARENJE I - X 2025. g	NACRT BUDŽETA 2026. g.	INDEX (5:3 x 100)	% UČEŠĆA u ukupnim prihodima budžeta	% UČEŠĆA u prihodima Grada
1	2	3	4	5	6	7	8
I	PRIHODI OD POREZA	40.153.154,00	35.621.540,24	44.038.290,00	110	31,80	38,75
II	NEPOREZNI PRIHODI	21.367.044,90	19.019.911,44	30.728.711,00	144	22,19	27,04
III	PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	3.630.795,61	3.246.468,89	1.895.713,61	52	1,37	1,67
IV	PRIMLJENI KAPITALNI TRANSFERI	12.100.052,80	8.973.643,06	2.586.707,34	21	1,87	2,28
V	KAPITALNI PRIMICI	21.705.000,00	1.861.539,47	31.505.000,00	145	22,75	27,72
VI	PRENOS NAMJ. SRED. CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%, NEUTROŠENIH U PRETH. GOD.	2.769.581,85	2.769.581,85	2.900.000,00	105	2,09	2,55
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI GRADA (od I do VI)	101.725.629,16	71.492.684,95	113.654.421,95	112	82,07	100,00
VII	PRIMLJENI TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	22.273.500,00	15.555.526,49	24.823.500,00	111	17,93	
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA (od I do VII)	123.999.129,16	87.048.211,44	138.477.921,95	112	100,00	
	AKUMULISANI VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA - AKUMULISANI SUFICIT	4.636.952,33	4.636.952,33	4.500.000,00	97		
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI BUDŽETA SA AKUMULISANIM SUFICITOM	128.636.081,49	91.685.163,77	142.977.921,95	111		

1. PRIHODI OD POREZA

Prihodi od poreza planirani su u iznosu od 44.038.290,00 KM, a što je za 10% više od iznosa planiranog Budžetom za 2025. godinu. U Nacrtu Budžeta za 2026. godinu, porezni prihodi predstavljaju najznačajniji izvor prihoda, jer u strukturi prihoda Grada učestvuju sa 38,75%.

Prihodi od indirektnih poreza planirani su u iznosu od 22.815.340,00 KM ili 8% više u odnosu na planirani iznos u Budžetu 2025. godine, te predstavljaju najveću kategoriju poreznih prihoda, s obzirom da je njihovo učešće u ukupnim poreznim prihodima 51,81%.

Projekcije prihoda indirektnih poreza rađene su u skladu sa revidiranim projekcijama javnih prihoda za 2025. godinu i projekcijama za period 2026. – 2028. godine, urađenim od strane Federalnog ministarstva finansija u oktobru 2025. godine. Prihodi od PDV-a predstavljaju najveći generator godišnjeg apsolutnog rasta ukupnih prihoda od indirektnih poreza u periodu 2026. - 2028. godina. Projekcije prihoda od indirektnih poreza bazirane su na srednjoročnom Planu naplate ukupnih prihoda na Jedinstvenom računu, preuzetom od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje u oktobru 2025. godine, te je izvršena procjena učešća Federacije BiH u međuentitetskoj raspodjeli, dok je projekcija raspoloživog dijela ovih prihoda za raspodjelu korisnicima u Federaciji BiH po godinama zasnovana i na godišnjem planu otplate duga.

Pojedinačna alokacija prihoda od indirektnih poreza za kantone, gradove/općine vrši se u skladu sa Uputstvom o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2026. godinu ("Službene novine FBiH", broj: 89/25), kojim je procenat učešća Grada Zenica smanjen sa 5,027% na 5,003%, a što predstavlja smanjenje za 0,477%.

Pored indirektnih poreza, značajno učešće u poreznim prihodima imaju i porez na dohodak planiran je u iznosu 15.295.000,00 KM ili 9% više u odnosu na planirani iznos u Budžetu 2025. godine, kao i porez na imovinu sa planom od 5.865.000,00 KM, koji je za 21% veći od iznosa planiranog Budžetom 2025. godine.

U okviru prihoda od poreza, kategorije: porez na dobit pojedinaca, porez na plaću i ostali porezi na promet proizvoda i usluga predstavljaju zaostale uplate poreza iz ranijih godina i kao takve nisu dovoljno predvidive.

2. NEPOREZNI PRIHODI

Zakonski propisi koji definišu neporezne prihode su: Zakon o cestama FBiH ("Službene novine FBiH", broj 12/10, 16/10 i 66/13), Zakon o građevinskom zemljištu ("Službene novine FBiH", broj 25/03, 16/04 – ispr. 67/05 i 94/18- Odluka Ustavnog suda FBiH), Zakon o prostornom uređenju i građenju ("Službene novine ZDK", broj: 17/23), Zakon o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH", broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Odluka o građevinskom zemljištu Grada Zenica ("Službene novine Općine Zenica", broj: 4/07 - prečišćeni tekst, 2/08, 5/08, 1/10, 2/11, 2/12, 2/13, 1/14 i "Službene novine Grada Zenica", broj: 2/15, 2/16, 3/17, 2/18 i 1/20), Odluka o komunalnim djelatnostima zajedničke potrošnje ("Službene novine općine Zenica", broj: 7/01, 4/07, 3/08, 1/10, 2/11, 4/13, 2/14 i "Službene novine Grada Zenica" broj: 1/16, 1/18, 4/18, 5/18, 1/19, 1/20, 7/20, 2/22, 1/23, 2/24, 6/24 i 5/25), Odluka o komunalnim taksama ("Službene novine Grada Zenica", broj: 6/18 - novi prečišćeni tekst, 1a/19, 4/20 i 2/21), Odluka o gradskim administrativnim taksama ("Službene novine Grada Zenica", broj: 2/19 i 1/20), Odluka o visini naknade za vatrogastvo ("Službene novine općine Zenica", broj: 4/13 i 2/14 i "Službene novine Grada Zenica", broj 2/15), Tarifnik o visini naknade za ulazak, kretanje i zadržavanje vozila u pješačkoj zoni i kretanje teretnih vozila u užem gradskom području ("Službene novine Grada Zenica", broj 2/25), Tarifnik o visini naknade za korištenje javnih površina ("Službene novine Grada Zenica", broj 3/24), Odluka o organizaciji i načinu naplate parkiranja na javnim parking površinama ("Službene novine Grada Zenica", broj 7/24), te drugi propisi kojima se utvrđuje visina naknada, novčanih kazni i taksu u nadležnosti Grada.

Nacrtom Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu nisu planirani prihodi po osnovu komunalne takse/naknade na istaknutu firmu, s obzirom da je Ustavni sud Federacije BiH na sjednici 09.04.2025. godine utvrdio Mišljenje koje je objavljeno dana 07.05.2025. godine u Službenim novinama FBiH, broj: 33/25, a u kojem je navedeno da od dana objave Mišljenja u "Službenim novinama Federacije BiH", kantonalne skupštine, gradska i opštinska vijeća na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine koje propisuju obavezu plaćanja komunalne takse/naknade za isticanje firme dužni su u razumnom roku iz svojih propisa ukloniti odredbe kojima se propisuje komunalna taksa/naknada na istaknutu firmu i utvrđuje obaveza plaćanja komunalne takse/naknade na istaknutu firmu.

Neporezni prihodi u Nacrtu Budžeta 2026. godine planirani su u iznosu od 30.728.711,00 KM, što je za 44% više od iznosa planiranog Budžetom 2025. godine, i isti čine 27,04% planiranih prihoda Grada za 2025. godinu.

3. PRIMLJENI TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE

Primljeni tekući transferi i donacije Nacrtom Budžeta za 2026. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 1.895.713,61 KM ili 48% manje od sredstava planiranih Budžetom za 2025. godinu, a isti čine 1,67% ukupno planiranih prihoda i primitaka Grada. Ova sredstva odnose se na planirane primljene tekuće transfere od međunarodnih organizacija, ostalih nivoa vlasti, javnih preduzeća i fondova, te donacije.

U okviru ove grupe prihoda, najznačajnije izvore prihoda čine sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH, a čiji je utrošak planiran na organizacionom kodu Službe za komunalne djelatnosti.

4. PRIMLJENI KAPITALNI TRANSFERI

Primljeni kapitalni transferi planirani su u Nacrtu Budžeta 2026. godine u ukupnom iznosu od 2.586.707,34 KM ili 79% manje od sredstava planiranih Budžetom za 2025. godinu, a što čini 2,28% ukupno planiranih prihoda i primitaka Grada, i isti podrazumijevaju sredstva za kapitalne projekte koja će se doznačiti iz budžeta viših nivoa vlasti, javnih preduzeća i fondova.

5. KAPITALNI PRIMICI

Na ime kapitalnih primitaka u Nacrtu Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu planiran je ukupan iznos od 31.505.000,00 KM, a njihovu strukturu čine:

- Primici od prodaje zemljišta (90% cijene po osnovu kupoprodajnog Ugovora za kupovinu kompleksa/nekretnina bivšeg Zeničkog odmarališta u mjestu Duće, Općina Dugi Rat, Republika Hrvatska, kao i primici od prodaje zemljišta u poslovnim zonama, te drugog zemljišta) u iznosu od 27.500.000,00 KM,
- Primici od prodaje ostalih stalnih sredstava (garaže, stanovi, vozila) u ukupnom iznosu od 4.000.000,00 KM i
- Primici po osnovi naknade za eksproprisanu nekretninu u iznosu od 5.000,00 KM.

6. PRENOS NAMJENSKIH SREDSTAVA CIVILNE ZAŠTITE PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠAVANJU LJUDI I MATERIJALNIH DOBARA OD PRIRODNIH I DRUGIH NESREĆA - 0,5%, NEUTROŠENIH U PRETHODNOJ GODINI

Prikupljanje sredstava definisano Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća vrši se na poseban transakcijski račun za sredstva za zaštitu i spašavanje. S obzirom da se radi o namjenskim sredstvima, Instrukcijom federalnog ministra finansija o planiranju i korištenju sredstava sa posebnog transakcijskog računa propisano je da se neiskorištena sredstva prikupljena po osnovu pomenutog Zakona prenose u narednu godinu i da ista predstavljaju stvarni prihod za trošenje u narednoj godini. U skladu s tim, neutrošena sredstva iz 2025. godine u iznosu od 2.900.000,00 KM planiraju se u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu.

7. PRIMLJENI TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI – NAMJENSKE DOZNAKE

Primljeni transferi od ostalih nivoa vlasti – namjenske doznake planirane su u Nacrtu Budžeta 2026. godine u ukupnom iznosu od 24.823.500,00 KM, a podrazumijevaju namjenska sredstva iz budžeta ostalih nivoa vlasti.

Strukturu namjenskih doznaka čine:

- primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti planirani u iznosu od 24.273.500,00 KM i
- primljeni kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti planirani u iznosu od 550.000,00 KM.

Navedeni transferi odnose se na sredstva koja se doznačavaju na depozitni račun Grada Zenica za isplatu: stipendija djeci boračke populacije, pomoći boračkoj populaciji, studentskih stipendija, alternativnog smještaja, socijalnih pomoći, naknada porođiljama, naknada roditeljima - njegovateljima i drugih naknada i pomoći koje su u nadležnosti Službe za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu i stanovanje, Službe za kulturu, sport i društvene djelatnosti i JU Centar za socijalni rad Zenica.

Primljeni kapitalni transferi odnose se na kapitalne transfere od Kantona namijenjene za stambeno zbrinjavanje boračke populacije.

B – RASHODI I IZDACI

Planirani rashodi i izdaci sa rasporedom procijenjenog akumulisanog suficita u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu ukupno iznose 142.977.921,95 KM i isti su za 11% veći od ukupnog iznosa planiranog u Izmjenama i dopunama Budžeta sa preraspodjelama i uvećanjima za 2025. godinu (u daljem tekstu Budžet za 2025. godinu).

Strukturu rashoda i izdataka po Nacrtu Budžeta za 2026. godinu čine:

1. rashodi i izdaci iz prihoda Grada planirani u iznosu od 113.654.421,95 KM,
2. transferi od ostalih nivoa vlasti – namjenske doznake planirane u iznosu od 24.823.500,00 KM i
3. raspored procijenjenog akumulisanog suficita planiran u iznosu od 4.500.000,00 KM.

Planirani iznosi rashoda i izdataka sa rasporedom procijenjenog akumulisanog suficita u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu, zatim rashodi i izdaci Budžeta za 2025. godinu i struktura istih dati su u Tabeli broj 2.

TABELA br. 2 (KM)

RED. BR.	VRSTA RASHODA	IZMJENE I DOPUNE BUDŽETA sa prer. i uveć. 2025. g.	IZVRŠENJE I - X 2025. g.	NACRT BUDŽETA 2026. g.	INDEX (5:3 x 100)	% UČEŠĆA u ukupnim rashodima budžeta
1	2	3	4	5	6	7
I	REDOVNA DJELATNOST	19.426.148,00	14.691.596,10	23.503.200,00	121	16,97
1	PLAĆE I NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH	15.342.600,00	11.981.090,99	18.992.800,00	124	13,72
2	DOPRINOSI POSLODAVCA I OSTALI DOPRINOSI	1.173.000,00	916.818,94	956.300,00	82	0,69
3	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	2.679.548,00	1.741.552,88	2.989.100,00	112	2,16
4	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	231.000,00	52.133,29	565.000,00	245	0,41
II	POSEBNE NAMJENE	82.049.481,16	32.833.487,61	89.801.221,95	109	64,85
1	IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE	14.881.835,90	8.885.455,35	17.467.800,00	117	12,61
2	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI	10.329.500,99	7.470.241,04	12.128.833,99	117	8,76
3	KAPITALNI TRANSFERI	530.000,00	277.257,16	1.945.000,00	367	1,40
4	IZDACI ZA KAMATE	504.499,90	504.499,90	650.000,00	129	0,47
5	IZDACI ZA NABAVKU STALNIH SREDSTAVA	49.636.451,29	14.392.404,05	51.931.976,73	105	37,50
	NAMJENSKA SRED. ZA ZAŠTITU OD POŽARA OD NAKNADA ZA VATROGAS. SA NEUTROŠENIM SR. U PRET. GOD.	370.000,00	76.822,09	335.000,00	91	0,24
	NAMJENSKA SREDSTVA CZ PO ZAKONU O ZAŠTITI I SPAŠ. LJUDI ... - 0,5%	3.769.581,85	671.087,09	3.900.000,00	103	2,82
	SREDSTVA FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA FBIH SA SRED. NEUTROŠ. U PRETH. G.	2.027.611,23	555.720,93	1.442.611,23	71	1,04
III	TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA	250.000,00	176.100,00	350.000,00	140	0,25
	UKUPNO RASHODI I IZDACI IZ PRIHODA GRADA (od I do III)	101.725.629,16	47.701.183,71	113.654.421,95	112	82,07
IV	TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI - NAMJENSKE DOZNAKE	22.273.500,00	15.473.580,85	24.823.500,00	111	17,93
1	TEKUĆI TRANSFERI I DRUGI TEKUĆI RASHODI	21.723.500,00	15.472.080,85	24.273.500,00	112	17,53
2	KAPITALNI TRANSFERI	550.000,00	1.500,00	550.000,00	100	0,40
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA (od I do IV)	123.999.129,16	63.174.764,56	138.477.921,95	112	100,00
	RASPORED AKUMULISANOG SUFICITA	4.636.952,33	3.187.805,60	4.500.000,00	97	
	UKUPNO RASHODI I IZDACI BUDŽETA SA RASPOREDOM AKUMULISANOG SUFICITA	128.636.081,49	66.362.570,16	142.977.921,95	111	

1. REDOVNA DJELATNOST BUDŽETSKIH KORISNIKA

Planirani rashodi i izdaci za redovnu djelatnost budžetskih korisnika u 2026. godini iznose 23.503.200,00 KM, odnosno za 21% su veći od planiranih rashoda i izdataka za ove namjene u 2025. godini. Ova grupa rashoda u ukupno planiranim rashodima učestvuje sa 16,97 %.

1.1. Plaće i naknade troškova zaposlenih i doprinosi poslodavca

Sredstva utvrđena u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu na pozicijama "Bruto plaće i naknade plaća", "Naknade troškova zaposlenih" i "Doprinosi poslodavca" planirana su u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti Federacije BiH ("Službene novine FBiH", broj: 45/10, 111/12 i 20/17), Pravilnikom o plaćama, dodacima na plaću i naknadama zaposlenika u organima Grada Zenica, broj: 02-45-7549/21 od 21.04.2021. godine i broj: 02-30-18361/23 od 29.08.2023. godine, Odlukom o plaćama i naknadama plaća zaposlenika gradskih organa Zenica ("Službene novine Grada Zenica", broj 3/17, 4/18 i 1/21) i Sporazumom postignutim između Gradonačelnika i predsjednice Sindikalne organizacije državnih službenika i namještenika Grada Zenica, broj: 02-45-23886/25 od 27.11.2025. godine.

Bruto plaće i naknade plaća sa pripadajućim doprinosima poslodavca, za 415 radnika, planirane su u ukupnom iznosu od 17.386.000,00 KM i u ukupnim rashodima i izdacima budžeta učestvuju sa 12,56%, a za 22% su veće u odnosu na ove vrste rashoda planirane za 2025. godinu. Treba napomenuti da je u navedenim iznosima i broju radnika uključena Javna ustanova Centar za socijalni rad Zenica i Profesionalna vatrogasna jedinica koja je u sastavu Službe civilne zaštite.

Planirani iznosi plaća, naknada plaća i doprinosa poslodavca uključuju utvrđenu osnovicu i bod za obračun plaća, uvećanje naknada po osnovu minulog rada zaposlenih, prijem određenog broja novih radnika, kao i penzionisanje radnika, te pretpostavku da će svi zaposleni raditi tokom cijele 2026. godine, izuzev perioda korištenja godišnjeg odmora.

U skladu sa gore navedenim zakonskim propisima, a u okviru pozicije "Naknade troškova zaposlenih", planirana su sredstva u iznosu od 2.563.100,00 KM, i to na ime naknade za prijevoz na posao i sa posla, naknade za topli obrok, regresa za godišnji odmor, otpremnine pri odlasku u penziju, pomoći u slučaju teške bolesti radnika i člana uže porodice, smrti radnika i člana uže porodice i drugo.

1.2. Izdaci za materijal i usluge

Na ime izdataka za materijal i usluge, Nacrtom Budžeta za 2026. godinu, planirana su sredstva u iznosu od 2.989.100,00 KM, što je za 12% veće u odnosu na planirana sredstva za ove namjene u Budžetu za 2025. godinu.

Ova grupa izdataka sastoji se od izdataka za: energiju, komunikaciju i komunalne usluge, kancelarijski materijal, usluge prijevoza i goriva, unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine, tekuće održavanje zgrada, vozila i opreme, osiguranje, bankarske usluge i usluge platnog prometa, kao i za ugovorene i druge posebne usluge za budžetske korisnike Grada Zenica.

1.3. Nabavka stalnih sredstava

Na ime nabavke stalnih sredstava neophodne za rad organa Gradske uprave i JU Centar za socijalni rad Zenica planirana su sredstva u ukupnom iznosu od 565.000,00 KM, a što je za 145% više u odnosu na iznos planiran Budžetom za 2025. godinu. Ova sredstva su namijenjena za nabavku opreme za budžetske korisnike u iznosu od 315.000,00 KM, dok se iznos od 250.000,00 KM odnosi na rekonstrukciju ulaza u zgradu gradske uprave.

2. POSEBNE NAMJENE

Ova grupa rashoda i izdataka u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu planirana je u iznosu od 89.801.221,95 KM ili za 9% je veća od iznosa planiranog za ove namjene u Budžetu 2025. godine. Učešće ovih rashoda i izdataka, u odnosu na ukupno planirane, iznosi 64,85%.

2.1. Izdaci za materijal i usluge

Grupa izdataka za materijal i usluge koji se odnose na posebne namjene planirana je u iznosu 17.467.800,00 KM ili za 17% je veća od planiranih sredstava u Budžetu 2025. godine. Učešće ove grupe izdataka u ukupno planiranim rashodima i izdacima Nacrta Budžeta iznosi 12,61%.

Ova grupa izdataka obuhvata izdatke za: putne troškove, energiju, komunikaciju i komunalne usluge, nabavku materijala i sitnog inventara, usluge prijevoza i goriva, unajmljivanje imovine, tekuće održavanje, osiguranje, te ugovorene i druge posebne usluge.

2.2. Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi i drugi tekući rashodi u ukupno planiranim rashodima učestvuju sa 8,76%, a planirani su u ukupnom iznosu od 12.128.833,99 KM i za 17% su veći od planiranih rashoda za ove namjene u Budžetu za 2025. godinu.

Tekući transferi i drugi tekući rashodi obuhvataju: tekuće transfere pojedincima, tekuće transfere neprofitnim organizacijama, tekuće transfere javnim preduzećima i javnim ustanovama, tekuće transfere privatnim preduzećima i preduzetnicima, te druge tekuće rashode.

Kod planiranja tekućih transfera nastojalo se da Grad, u skladu sa nadležnostima utvrđenim Statutom, kao i raspoloživim sredstvima, pomogne onim korisnicima, odnosno podrži one programe koji su već stekli legitimitet i postali prepoznatljivi u sredinama u kojima se realizuju.

2.3. Kapitalni transferi

Kapitalni transferi u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu planirani su u iznosu od 1.945.000,00 KM, i to na ime kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama i kapitalnih transfera javnim preduzećima.

2.4. Izdaci za kamate

Nacrtom Budžeta za 2026. godinu planirana su sredstva na ime kamata za inostrano pozajmljivanje u iznosu od 650.000,00 KM, a odnose se na kamate po kreditu od Saudijskog fonda za razvoj za Projekat glavne gradske magistrale u Zenici.

2.5. Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Na ime nabavke stalnih sredstava u 2026. godini, Nacrtom Budžeta predviđena su sredstva u iznosu od 51.931.976,73 KM, odnosno za 5% su veća od planiranih sredstava u Budžetu za 2025. godinu. Učešće ovih izdataka u ukupno planiranim rashodima i izdacima iznosi 37,50%.

Kapitalni izdaci za nabavku stalnih sredstava, finansirani iz prihoda i primitaka Grada i rasporeda akumulisanog suficita, dati u tabeli "B - 6 KAPITALNI BUDŽET", odnose se na:

- projekte po Planu ulaganja koji usvaja Gradsko vijeće u iznosu od 554.093,70 KM,
- projekte koji se realizuju iz sredstava vodnih naknada u iznosu od 1.620.000,00 KM,
- realizaciju po kreditima CEB i EBRD - Projekat Plava voda u iznosu od 100.000,00 KM,
- izgradnju kolektora i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (učešće Grada u sufinansiranju sa KfW) u iznosu od 1.000.000,00 KM,
- regulaciju Klopačkog potoka u iznosu od 265.000,00 KM,
- projekte po Planu ulaganja koji usvaja Gradsko vijeće u iznosu od 4.617.287,00 KM,
- druge projekte unapređenja cestovne infrastrukture i povećanja sigurnosti pješaka u saobraćaju u iznosu od 782.713,00 KM,
- realizaciju po kreditu Saudijskog fonda za razvoj – GGM u iznosu od 2.500.000,00 KM,
- rekonstrukciju Trga Alije Izetbegovića u iznosu od 3.350.000,00 KM,
- realizaciju projekta izgradnje tunela ispod Crkvičkog brda u iznosu od 2.700.000,00 KM,
- rekonstrukciju trgova u naseljima Meokušnice i Radakovo u iznosu od 600.000,00 KM,
- nabavku građevina (autobuske nadstrešnice) u iznosu od 100.000,00 KM,
- transfer JP ZENICAGAS d.o.o. Zenica - izgradnja distributivne gasne mreže od glavne mjerno-regulacione stanice Kanal do Kantonalne bolnice Zenica u iznosu od 1.000.000,00 KM,
- transfer RD Mošćanica d.o.o. Zenica - anuitet za realizaciju projekta sanacije deponije Siđe u iznosu od 240.000,00 KM,
- izgradnju saobraćajnica u poslovno-rekreativno-turističkoj zoni Zenica-jug - II FAZA u iznosu od 4.000.000,00 KM,
- izgradnju zdravstvenih objekata u iznosu od 1.000.000,00 KM,
- izgradnju zatvorenog olimpijskog bazena i aqua parka u iznosu od 29.000.000,00 KM,
- izgradnju fotonaponske elektrane na zatvorenom olimpijskom bazenu u iznosu od 250.000,00 KM,
- sufinansiranje izgradnje Nacionalnog stadiona Bilino polje u iznosu od 500.000,00 KM,
- izgradnju i uređenje igrališta i sportskih terena u iznosu od 500.000,00 KM,
- rekonstrukciju i adaptaciju domova iz oblasti kulture u iznosu od 200.000,00 KM, te
- izgradnju objekta Gorske službe spašavanja na Smetovima u iznosu od 1.000.000,00 KM.

2.6. Izdaci za otplate dugova

Otplate dugova primljenih kroz Državu, realizuju se u skladu sa Kreditnim sporazumom projekat glavne gradske magistrale u Zenici između Saudijskog fonda za razvoj i Bosne i Hercegovine - kredit

broj: 3/539 ("Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori" broj 2/12) i instrukcijama Federalnog ministarstva finansija, a na osnovu Podugovora o kreditu, broj: 08-14-4260/11 od 10.02.2012. godine, zaključenom između Federacije BiH koju zastupa Federalno ministarstvo finansija/finansija i Grada Zenica. Za ove namjene planira se izdvojiti iznos od 2.500.000,00 KM, a što je u skladu sa otplatnim planom i predstavlja dvije rate po ovom kreditu. Navedeni iznos je planiran iz rasporeda akumulisanog suficita, na organizacionom kodu Službe za vodoprivredu, cestovnu infrastrukturu i kapitalne investicije.

2.7. Namjenska sredstava za zaštitu od požara od naknada za vatrogastvo

Namjenska sredstva za zaštitu od požara od naknada za vatrogastvo zajedno sa prenesenim neutrošenim sredstvima iz 2025. godine, u Nacrtu Budžeta za 2026. godinu planirana su u ukupnom iznosu od 335.000,00 KM na organizacionom kodu Službe za civilnu zaštitu, a koristit će se u skladu sa namjenama za koje su i određene Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine FBiH", broj 64/09 i 77/25), Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu ("Službene novine ZDK", broj 5/11) i Odlukom o visini naknade za vatrogastvo ("Službene novine općine Zenica", broj: 4/13 i 2/14 i "Službene novine Grada Zenica", broj: 2/15).

2.8. Namjenska sredstava civilne zaštite po Zakonu o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća – 0,5%

U okviru Jedinstvenog računa trezora, otvoren je poseban namjenski transakcijski račun za sredstva zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća, na koji se vrši prenos sredstava uplaćenih na depozitni račun Grada Zenica, a utrošak istih se vodi na organizacionom kodu Službe za civilnu zaštitu.

U skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća ("Službene novine FBiH" broj: 39/03, 22/06 i 43/10), Nacrtom Budžeta za 2026. godinu za ove namjene, zajedno sa prenesenim neutrošenim sredstvima iz 2025. godine (iznos 2.900.000,00 KM), planirano je ukupno 3.900.000,00 KM.

2.9. Sredstva Fonda za zaštitu okoliša FBiH

Fond za zaštitu okoliša FBiH prikupljena sredstva raspoređuje kantonima, dok vlade kantona doznačena sredstva raspoređuju između budžeta kantona i budžeta jedinica lokalne samouprave. Za ove namjene Nacrtom Budžeta za 2026. godinu planiran je ukupan iznos od 1.442.611,23 KM, koji uključuje i prenesena neutrošena sredstva iz 2025. godine, i to na organizacionom kodu Službe za komunalne djelatnosti.

3. TEKUĆA BUDŽETSKA REZERVA

U skladu sa članom 60. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine, Nacrtom Budžeta za 2026. godinu planirana su i sredstva na ime tekuće budžetske rezerve u iznosu od 350.000,00 KM ili 0,43% planiranih prihoda, bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i bez primitaka, a koristit će se za nepredviđene namjene za koje u budžetu nisu planirana sredstva ili za namjene za koje se tokom

godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju budžeta nije bilo moguće predvidjeti.

4. TRANSFERI OD OSTALIH NIVOVA VLASTI – NAMJENSKE DOZNAKE

Transferi od ostalih nivoa vlasti u Nacrtu Budžeta 2026. godine planirani su u iznosu od 24.823.500,00 KM, odnosno za 11% više od iznosa planiranog u Budžetu za 2025. godinu. Njihovo učešće u ukupnim rashodima i izdacima iznosi 17,93% i podrazumijevaju namjenska sredstva doznačena iz budžeta ostalih nivoa vlasti.

Ova sredstva odnose se uglavnom na sredstva doznačena na depozitni račun Grada za namjenske isplate i to za: alternativni smještaj, studentske stipendije, stipendije za boračku populaciju, transfere pojedincima - pomoći boračkoj populaciji, kapitalne transfere - stambeno zbrinjavanje boračke populacije, te za socijalne pomoći, naknade porodiljama, naknade roditeljima - njegovateljima i druge naknade i pomoći koje su u nadležnosti Službe za boračko-invalidsku i socijalnu zaštitu i stanovanje, Službe za kulturu, sport i društvene djelatnosti i JU Centar za socijalni rad Zenica.

5. RASPORED AKUMULISANOG SUFICITA

U skladu sa članom 26. Zakona o budžetima u FBiH, planiran je raspored procijenjenog akumulisanog suficita u ukupnom iznosu od 4.500.000,00 KM, i to na organizacionom kodu 61010001 - Služba za vodoprivredu, cestovnu infrastrukturu i kapitalne investicije, za otplatu glavnice po kreditu od Saudijskog fonda za razvoj - GGM u iznosu od 2.500.000,00 KM i za transfer JP VIK d.o.o. Zenica za izgradnju kolektora i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda (učešće Grada u sufinansiranju sa KfW) u iznosu od 1.000.000,00 KM, te na organizacionom kodu 72010001 - Služba za kulturu, sport i društvene djelatnosti, za izgradnju zatvorenog olimpijskog bazena i aqua parka u iznosu od 1.000.000,00 KM.

Napominjemo da je Služba za finansije, shodno članu 33. stav 2. Zakona o budžetima u FBiH, pribavila Mišljenje Ministarstva finansija Zeničko-dobojskog kantona, broj: 07-11-21116/25 od 26.11.2025. godine, u vezi prihoda i primitaka, te rashoda i izdataka planiranih Nacrtom Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu, i isto se dostavlja uz Nacrt Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu.

U skladu sa prethodno navedenim, predlažemo Gradskom vijeću Grada Zenica da utvrdi Nacrt Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu i Nacrt Odluke o izvršavanju Budžeta Grada Zenica za 2026. godinu, te u skladu sa članom 60. Poslovnika Gradskog vijeća ("Službene novine Grada Zenica" broj 4/17, 4/20 i 10/21) iste uputi u javnu raspravu u trajanju od 10 dana. Nakon provedene javne rasprave, predlagač će razmotriti dostavljene prijedloge, primjedbe i sugestije, te Gradskom vijeću dostaviti Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi.

SLUŽBA ZA FINANSIJE